

III. კომენტარი

უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილება მნიშვნელოვან გზავნილს შეიცავს როგორც სამომავლო მოსარჩელეთათვის, ისე – თავად ადმინისტრაციული ორგანოებისათვის. ერთი მხრივ, მიღებული გადაწყვეტილებით მოსარჩელეთათვის გართულდება ადმინისტრაციული ორგანოს იმ გადაწყვეტილებების გაუქმება, რომლებიც დისკრეციული უფლებამოსილების ფარგლებშია მიღებული. ამ ტიპის დავებში მოსარჩელეთა ძირითადი არგუმენტები შეიზღუდება პროცედურულ დარღვევებზე აპელირებით და მათ, ძირითადად, აღარ მიეცემათ ადმინისტრაციული ორგანოს გასაჩივრებული გადაწყვეტილების შინაარსობრივი შეფასების შესაძლებლობა.

მეორეს მხრივ, უზენაესმა სასამართლომ ცალსახად მიუთითა, რომ მიდგომა არ გულისხმობს ადმინისტრაციული ორგანოს თვითნებობას და აბსოლუტურ თავისუფლებას. ადმინისტრაციული ორგანოები კვლავაც ვალდებული იქნებიან სათანადოდ დაასაბუთონ მიღებული გადაწყვეტილება და იმოქმედონ გონივრულობის ფარგლებში. არ არის გამორიცხული, კონკრეტული საქმის გარემოებების გათვალისწინებით, სასამართლომ შინაარსობრივად შეაფასოს დისკრეციული თავისუფლების ფარგლებში მიღებული გადაწყვეტილება და ბათილად ცნოს იგი, თუკი ამგვარი გადაწყვეტილება არ იქნება დასაბუთებული, რაციონალური და ობიექტური.

გოჩა ოყრეშიძე

► 10 – 9/2020

სარჩელის უზრუნველყოფით გამოწვეული ზარალის ანაზღაურების განჩინების („შებრუნებული უზრუნველყოფის განჩინება“) გასაჩივრების წესი

1. შებრუნებული უზრუნველყოფის განჩინების გასაჩივრება სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობით არ დაიშვება.

2. მხარეს უფლება აქვს გაასაჩივროს შებრუნებული უზრუნველყოფის წარუდგენლობის გამო სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გაუქმების განჩინება და მის ფარგლებში სადავო გახადოს, ასევე, შებრუნებული უზრუნველყოფის განჩინების კანონიერება.

(ავტორის სახელმძღვანელო წინადადებები)

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 199 II მუხლი

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2010 წლის 24 თებერვლის განჩინება № 2ბ/630-10

I. ფაქტობრივი გარემოებები

თბილისის საქალაქო სასამართლომ დააკმაყოფილა სარჩელის უზრუნველყოფის განცხადება და მოპასუხეს აუკრძალა მის საკუთრებაში არსებული საცხოვრებელი ბინის გასხვისება. ამასთან, მოპასუხის განცხადების საფუძველზე სასამართლომ მიიღო შებრუნებული უზრუნველყოფის განჩინება და მოსარჩელეს დაავალა საერთო სასამართლოების სადეპოზიტო ანგარიშზე 5,000 ლარის განთავსება. შებრუნებული უზრუნველყოფის განჩინება მოსარჩელემ გაასაჩივრა და მოითხოვა მისი გაუქმება. თბილისის საქალაქო სასამართლომ ნაწილობრივ დააკმაყოფილა განცხადება და უზრუნველყოფის გარანტიის თანხა შეამცირა 2,000 ლარამდე. მოსარჩელემ აღნიშნული განჩინებაც გაასაჩივრა და მოითხოვა შებრუნებული უზრუნველყოფის სრული გაუქმება.

II. სასამართლო მსჯელობის შეჯამება

თბილისის სააპელაციო სასამართლომ საჩივარი განუხილველი დატოვა. სასამართლომ მიუთითა, რომ გასაჩივრებას ექვემდებარება სარჩელის უზრუნველყოფის განჩინება (გასაჩივრების უფლების მქონეა მოპასუხე), თუმცა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი შებრუნებული უზრუნველყოფის განჩინების გასაჩივრებას არ ითვალისწინებს. ამასთან, სასამართლომ დამატებით მიუთითა, რომ მოსარჩელეს შესაძლე-

ბლობა აქვს არ შეასრულოს შებრუნებული უზრუნველყოფის განჩინება, არ განათავსოს თანხა სადეპოზიტო ანგარიშზე და გაასაჩივროს სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გაუქმების თაობაზე ამის შედეგად მიღებული განჩინება. აღნიშნული საჩივრის ფარგლებში მხარეს შესაძლებლობა მიეცემა იდავოს არა მხოლოდ უზრუნველყოფის ღონისძიების გაუქმების, არამედ, ასევე, შებრუნებული უზრუნველყოფის განჩინების კანონიერებაზეც.

III. კომენტარი

აღნიშნული პრაქტიკით მოსარჩელეს ეძლევა შებრუნებული უზრუნველყოფის განჩინების ირიბი გასაჩივრების შესაძლებლობა, თუმცა, პრაქტიკა ყოველთვის ამგვარი არ იყო. სსკ-ის 199 II მუხლი საკონსტიტუციო სასამართლოს მსჯელობის საგანიც გახდა საქმეში №2/6/746, 31/03/2018. მოსარჩელე მიუთითებდა, რომ მან შებრუნებული უზრუნველყოფის ღონისძიების განჩინებაც გაასაჩივრა და უზრუნველყოფის ღონისძიების გაუქმებაც, თუმცა არცერთი საჩივარი არ დაკმაყოფილდა, ვინაიდან პირველი განჩინება კანონით არ საჩივრდება, ხოლო, მეორე განჩინების გასაჩივრებისას, სასამართლო მსჯელობს, მხოლოდ კონკრეტულად უზრუნველყოფის გაუქმების კანონიერებაზე (ანუ ადგენს ფაქტს, მოსარჩელემ შეასრულა თუ არა დეპოზიტზე თანხის შეტანის ვალდებულება). თუმცა №2/6/746 საქმეში საკონსტიტუციო სასამართლომ განმარტა, რომ სსკ-ის 199 II მუხლი პირდაპირ არ არეგულირებს შებრუნებული უზრუნველყოფის განჩინების გასაჩივრების საკითხს (სსკ-ის 199 II მუხლის პირველი წინადადება შეეხება დეპოზიტზე თანხის შეტანის ვალდას, ხოლო მეორე წინადადება შეეხება უზრუნველყოფის ღონისძიების გაუქმების განჩინების გასაჩივრებას). შესაბამისად, საკონსტიტუციო სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

გონა ოყრეშიძე

► 11 – 9/2020

საპროცესო ხარჯები, როგორც დამოუკიდებელი დავის საგანი

დავის გადაწყვეტისას მხარის მიერ განეული სასამართლო და სასამართლოს გარეშე განეული ხარჯების ანაზღაურების მოთხოვნაზე უარის თქმა მხარეს ართმევს უფლებას, აღძრას დამოუკიდებელი სარჩელი სხვა დავაზე განეულ ხარჯებთან დაკავშირებით. (ავტორის სახელმძღვანელო წინადადებები)

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 54-ე მუხლი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2014 წლის 27 იანვრის გადაწყვეტილება № ას-165-158-2013

I. ფაქტობრივი გარემოებები

მხარეთა შორის წლების განმავლობაში მიმდინარეობდა რამდენიმე სასამართლო დავა. აღნიშნული დავების ფარგლებში მოსარჩელეს წარმოეშვა გარკვეული საპროცესო ხარჯები: ტრანსპორტის, კვების, აუდიტის მომსახურების, იურიდიული კონსულტაციის, სანვაგისა და ქსეროასლების ხარჯები. აღნიშნული ხარჯების მოპასუხისათვის დაკისრებას მოსარჩელე დამოუკიდებელი სასარჩელო წარმოებით მოითხოვდა. პირველი ინსტანციის სასამართლომ მოთხოვნა არ დააკმაყოფილა. თუმცა გადაწყვეტილება ნაწილობრივ შეცვალა თბილისის სააპელაციო სასამართლომ, რომელმაც მოსარჩელეს აუნაზღაურა გზისა და ქსეროასლების გადაღების ხარჯები.

II. სასამართლო მსჯელობის შეჯამება

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მსჯელობის საგანი გახდა, რამდენად არის შესაძლებელი სასამართლო პროცესის ფარგლებში განეული ხარჯების ანაზღაურება დამოუკიდებელი სასარჩელო წარმოების გზით. უზენაესმა სასამართლომ მიუთითა, რომ საპროცესო